

[Anker Lau.]

skelighed, medens pessimisten ser en vanskelighed i enhver chance. Udfra alle de chancer, der nu foreligger for Danmark og Europa, kan man kun opfatte regeringen, og måske især den højtærede handelsminister, som særdeles udprægede pessimister. Jeg forstår naturligvis regeringens vanskeligheder ved at erklære liberaliseringen sin uforbeholdne kærlighed, men af hensyn til vort lands genopbygning må det være berettiget at minde om et andet ordspil: Kan man ikke få den, man elsker, må man elske den, man får.

Den devaluering, der fandt sted i Vesteuropas lande omkring den 18. september, bør også bedømmes i forbindelse med Marshallplanens mål, og skal den få nogen gavnlig indflydelse på vor fremtid, er det nødvendigt, at man fastholder denne forbindelse.

En af hindringerne for, at Europa kan genvinde sin økonomiske sundhed og frihed, er jo, at hvert land i snart 20 år har ført en affukket national beskyttelsespolitik. Derved er produktionens arbejdsdeling forskudt, og afsætningsmarkedet for de enkelte lande er blevet for lille. Hvert land fik sit pris- og omkostningsniveau, der var ude af kontakt med den øvrige verden. Hertil kom så krigens forstyrrelse og alle planøkonomiens underlige og mærkværdige foreteelser, kunstige priser, forskellige kurser på samme valuta, tuskhandel med afgifter og tilskud, politisk bestemte priser, hvor varen skulle koste det, der tjente en regerings behov, og ikke det, den var værd. Jeg minder om Englands priser på kul, jern og stål, der ligger ca. 25 pct. over, hvad landets egne producenter må betale, altsammen noget, som restriktionsapparatet betinger muligheden af.

Det er disse forhold, der fra 1930 til dato kendetegner forholdene mellem Europas lande. Alt dette gjorde Europa ude af stand til at eksportere til Amerika, fordi man ikke kunne konkurrere. Europa kan imidlertid ikke undvære en stor import fra dollarlandene, hvorfor Europas konkurrenceevne måtte tilvejebringes for at få mulighed for dollarbalance.

Skal dollarbalance opnås, må vi være konkurrencedygtige, og skal handelen mellem Europas lande komme i gang, må landenes valutaer være ombyttelige, hvilket forudsætter, at kurserne og den virkelige værdi falder sammen.

Så beklagelig devalueringen end må siges at være, må meningen med den være dels at gøre Marshalllandene konkurrencedygtige på dollarmarkedet, dels at åbne mulighed for valutaernes ombyttelighed. Ansva-

ret for, at devalueringen blev nødvendig, har 20 års europæisk planøkonomi på sine skuldre, som konsekvent har forringet pen- genes værdi og ødelagt konkurrenceevnen. Man har altså konstateret planøkonomiens fallit . . . (*Handelsministeren* [Krag]: Kri- gen!). Jeg skal ikke nægte, at også krigen kan have spillet en rolle, men det er ikke det afgørende. Man har konstateret plan- økonomiens fallit, og det må nu være op- gaven — udfra det grundlag, der er ved at blive skabt — at arbejde sig opad igen.

Man kan være enig i, at den måde, hvorpå devalueringen blev gennemført, var højst beklagelig og hensynsløs overfor de små lande. End ikke den internationale valuta- fond blev spurgt, så vidt det vides, og over- gangsvanskelighederne også for Danmark kan vel ikke helt overses endnu.

Jeg vil dog gerne advare imod, at denne devaluering og dens følger bedømmes ud- fra de traditionelle tanker, vi kender fra tidligere tilfælde: noget i retning af, at når kronen falder så og så mange procent, så skal priserne stige tilsvarende. Der er noget i de reaktioner, man hidtil har set, der tyder på, at man hist og her bedømmer situatio- nen på den måde.

Men her er jo dog ikke tale om en isoleret dansk devaluering, men om et fælles euro- pæisk forhold overfor dollarområdet. Vort kursforhold overfor de fleste vesteuropæiske lande er jo stort set uforandret, og de strengt nødvendige prisstigninger er kun dem, der følger af de forskellige produkters indhold af dollarvarer.

Skal der være nogensomhelst mening i denne devaluering og dens virkninger, må det være den, jeg nævnte før, at gøre os konkurrencedygtige overfor USA og ind- tjene de dollars, Europa har brug for, og at muliggøre ombyttelighed mellem de euro- pæiske valutaer, således at verdenshande- len kan frigives.

Det må derfor være af helt afgørende betydning — i overensstemmelse med Mar- shallplanens mål og hensigter —, at vi og de øvrige europæiske lande nu fastholder devalueringens fordele som et led i Euro- pas genopbygning og som et udgangspunkt for skabelse af ny velstand og nye frem- skridt.

I den højtærede finansministers tale ved finanslovens fremlæggelse mærkede jeg des- værre den almindelige ministerielle pessi- misme. Den højtærede minister sagde, at fordelene ved devalueringen næppe vil kun- ne fastholdes fuldt ud. Det er naturligvis en meget forsigtig udtalelse, som dog synes at indeholde en indrømmelse til eventuelt